

K.F. Hein, fonds

Portret van de familie Hein, met uiterst rechts Karl Friedrich

150 jaar Karl Friedrich Hein

‘Zonder K.F. Hein had Utrecht er heel anders uitgezien’

Elk jaar vinden honderden aanvragen van instellingen en initiatiefnemers hun weg naar het K.F. Hein Fonds. Dit jaar is het 150 jaar geleden dat de naamgever van het fonds werd geboren: Karl Friedrich Hein. “Dat hij vandaag de dag nog steeds zoveel invloed zou hebben, had hem zelf waarschijnlijk ook verrast.”

Hulp aan kwetsbare mensen, studietoelagen, steun aan Utrechtse kunstenaars en behoud van monumenten: er zijn weinig onderwerpen waar het K.F. Hein Fonds zich niet mee bezighoudt. De stichting zet daarmee het levenswerk voort van weldoener Karl Friedrich Hein. Zijn missie: kwetsbaren helpen en goede doelen steunen. Maar wie wás hij eigenlijk?

Bescheiden

“Een vriendelijke, bescheiden man, die werd geboren in Duitsland”, zegt Quinten Peelen, directeur van het K.F. Hein Fonds. “Zijn werk in de kolonhandel bracht hem op jonge leeftijd naar Nederland. Het beviel hem

hier zo goed, dat hij zich tot Nederlander liet naturaliseren. Hij verdiende veel geld voor die tijd, maar liep nooit te koop met zijn welvaart. Hij besteedde het geld ook niet aan zichzelf, want hij leefde vrij bescheiden. Wel steunde hij veel goede doelen en culturele initiatieven. Om ervoor te zorgen dat zijn geld ook na zijn dood goed terecht zou komen, bracht hij het onder in een fonds dat tot op de dag van vandaag nog bestaat. Dat hij nog steeds zoveel invloed zou hebben, had hem zelf waarschijnlijk ook verrast.”

Invloedrijk

Dankzij de zuinige levensinstelling

van Karl Friedrich Hein kunnen veel Utrechtse initiatieven, instellingen en monumenten nu nog steeds op de steun van het fonds rekenen. “Zonder K.F. Hein had Utrecht er heel anders uitgezien”, zegt Peelen. De verjaardag is voor Quinten Peelen aanleiding om dit jaar eens wat meer te vertellen over de persoon K.F. Hein. “Hij is misschien wel een van de invloedrijkste Utrechters ooit, ook al is hij hier niet geboren. Daarom mag hij wel eens in het zonnetje gezet worden. Ook de projecten die we dankzij zijn nalatenschap mede mogelijk kunnen maken, geven we graag meer aandacht. Daar gaan we de komende tijd dan ook veel energie in steken.”

DE OPRICHTER VAN DE K.F. HEIN STICHTING - KARL FRIEDRICH HEIN

De sobere weldoener met een enorme impact

Een deftige man uit Duitsland komt op een dag in april met de trein in Utrecht aan. Het is het jaar 1896 en de man werkt als klerk (administratief medewerker) bij de Arnhemse vestiging van de Duitse kolenhandel Jean Balthazar. Honderdtwintig jaar later is zijn naam door het K.F. Hein Fonds onlosmakelijk verbonden met de stad. Hoe een Duitse arbeiderszoon een enorme nalatenschap opbouwde in Utrecht en omgeving.

Karl Friedrich Hein wordt geboren op 1 april 1867 in het Duitse Herne. Hij begint zijn carrière op jonge leeftijd in de steenkolenindustrie. In zijn jeugd nemen de mijnbouw en industrialisering een grote vlucht en hij komt uiteindelijk terecht in Arnhem, een belangrijk expeditieknoppunt voor steenkolen. Drie jaar later begint Hein aan een nieuw avontuur in Utrecht en

zal daar – ondanks ambitie om naar Frankrijk of Engeland te vertrekken – zijn hele leven blijven.

Hein ziet Nederland aanvaankelijk als saai, maar niet ver van zijn geboorteplaats in het Ruhrgebied bouwt hij een bloeiende carrière op. De Duitser komt terecht bij de Steenkolen Handelsvereniging (SHV) op de Catharijnesingel 45 en woont daar ook, tot hij in 1907 ver-

huist naar Bilthoven. Op zijn 54e vertrekt hij als directeur van de SHV 'met het oog op den ongunstigen toestand zijner zenuwen', maar blijft als commissaris aan het bedrijf verbonden.

Bestuurslid van het K.F. Hein Fonds, Hein van Beuningen vertelt: "Ik ken hem alleen uit de overlevering, maar mijn overgrootvader en Hein waren heel goede vrienden. Het was een ingetogen mens dat keihard werkte. Iemand van sterke principes en een man naar mijn hart." Als SHV-directeur en later als commissaris behoort Hein tot de topperdieners in Nederland. Van Beuningen: "Hij was kinderloos en vrij sober, maar gaf bij leven ook al veel weg aan goede doelen." Hein vindt dat luxe niet te veel moet worden getoond, 'omdat dit kwaad bloed kan zetten bij de mensen die niets bezitten'.

Sober en teruggetrokken

Karl Friedrich Hein blijft zijn hele leven vrijgezel en leidt een rustig bestaan. Nadat hij zich terugtrekt als directeur van de SHV houdt hij zich steeds meer op in zijn woning. Gasten ontvangt hij nauwelijks, maar op zijn eigen sportterrein aan de Van Dijkklaan in Bilthoven zijn enkele vrienden welkom. Eén van die vrienden is John Wells (Jack) van Beuningen, de overgrootvader van bestuurslid Van Beuningen. "Hein was ook een sportieve man. Als hij niet werkte, was hij wel bezig met paardrijden." Hij is dagelijks op zijn sportveld te vinden. Naast paardrijden speelt hij ook graag tennis, golf, biljart en oefent hij in speer- en discuswerpen op het ruim drie hectare grote recreatie-terrein.

Gezien zijn levensstijl houdt Hein

Hein besluit zijn vermogen onder te brengen in een stichting om geld uit te keren aan familie en goede doelen

vaderland rond de opkomst van het nationaalsocialisme. Hij was verklaard anti-Hitler en laat zich in 1936 naturaliseren tot Nederlander omdat het regime in Duitsland hem zo tegenstaat. De oorlog heeft geen invloed op de vrijgevigheid van Hein, maar heeft persoonlijk wel grote gevolgen voor de geboren Duitser.

In de laatste oorlogsjaren lijdt Hein net als velen in Nederland honger. "Hij had wel genoeg geld, maar weigerde de zwarte markt op te gaan. Hij stond dus met rantsoenbonnen in de rij voor een maaltje", vertelt Van Beuningen. Aan het eind van de oorlog wordt zijn woonplaats een garnizoensplaats van de bezetter en zijn huis aan de Prins Hendriklaan ingenomen door een Duitse kolonel. Hij vertrekt samen met zijn huisvrouw Marie Cornelisse naar een ander pand in Bilthoven en zou daar zijn laatste maanden slijten. Inmiddels heeft Hein steeds vaker last van duizelingen en van zijn prostaat.

Hein komt plotseling om het leven op 27 maart 1945. Iets meer dan een maand daarvoor staat hij te praten met een Duitse officier en wordt geschept door een wagen van de Wehrmacht. In het Diaconessenhuis in Utrecht wordt hij behandeld, maar het mag niet baten. Heins lichaam wordt begraven op Den en Rust in Bilthoven.

Voortleven door de stichting

Hein heeft een groot vermogen opgebouwd tijdens zijn leven: bij de SHV en later als commissaris en aandeelhouder van de besloten beleggingsorganisatie Unitas. Andere inkomsten komen voort uit aandelen en obligaties, en zorgen voor een constante toename van zijn bezit. Uiteindelijk wordt de K.F. Hein Stichting in 1938 opgericht. Het dient allereerst familiebelang en daarnaast ondersteuning van liefdadigheid. De eerste jaren gebeurt er maar weinig met de stichting tot de dood van Hein in '45, die kort daarop wordt gevolgd door de bevrijding van Nederland. De twee overgebleven bestuursleden en vrienden van Hein, Nicolaas Janssen en Jack van Beuningen, doen direct een aantal politiek correcte giften.

"Karl Friedrich Hein had mijn overgrootvader Jack in het bestuur gevraagd en die heeft ook tijdens de oorlog zijn belangen behartigd. Jack begreep in welke geest de stichting voortgezet moest worden. Als familie voelen wij ons nog steeds erg verbonden met het gedachtegoed van Hein en de stichting."

Tijdsgeest en modernisering

De stichting is zuinig in de eerste naoorlogse jaren van wederop-

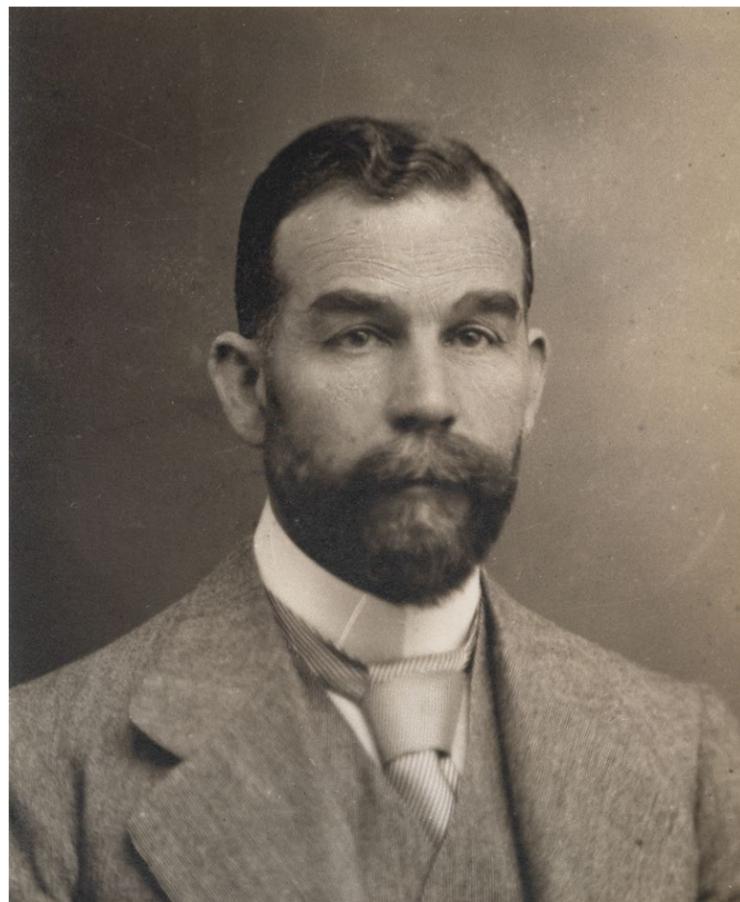
bouw in Nederland. De jaren vijftig brengen echter geleidelijk economische groei en de stichting doet steeds meer en grotere schenkingen. "De doelstelling om instellingen die het nodig hebben te ondersteunen is er nog steeds", zegt Van Beuningen. "Tot op de dag van vandaag geven wij aan sociale en culturele instellingen, met name in de regio Utrecht."

Daarnaast wordt een concrete doelgroep geformuleerd door het bestuur van de stichting: 'instellingen werkzaam op het gebied van Jeugdzorg, Volksgezondheid, Cultuur en/of Volksontwikkeling'. Terwijl ook Maatschappelijk Werk, Natuurbehoud, en Monumentenzorg giften ontvangen van de stichting. In 1978 stelt de stichting de statuten opnieuw vast en kunnen ook 'natuurlijke personen' worden gesteund, wordt het maximaal te schenken bedrag vergroot en kan de stichting ook leningen verstrekken. Intussen wordt het vermogen van de stichting actief belegd.

Van Beuningen vertelt dat ook natuurdoelen steeds vaker giften krijgen van de stichting. "Dat doen we kleinschalig binnen de regio Utrecht door particuliere natuurorganisaties te ondersteunen. Juist wat kleinere organisaties willen we helpen bij hun werk. Denk aan de Oude Hortus, de botanische tuin van de Universiteit van Utrecht. Die hebben we met een aantal instellingen gered."

Vanaf eind jaren tachtig moderniseert de K.F. Hein Stichting van een charitatieve organisatie tot een professioneel georganiseerde, zakelijke en transparante organisatie met een proactief karakter. "De stichting is van een bescheiden naar een flink vermogen gegroeid en ook de impact en de verantwoordelijkheid die we voelen groeit daarmee. Daar past bij dat er professionele ondersteuning wordt gegeven", zegt Van Beuningen. "Waar nodig ondersteunen we individuen en organisaties bij het inrichten van de werkzaamheden." Niet alleen geld, maar ook kennis wordt aangeboden om hun positie in de markt te versterken. In de laatste jaren wordt rond de twee miljoen euro uitgekeerd aan organisaties en individuen. "Stichting Noodhulp krijgt bijvoorbeeld een hoop geld, maar we blijven ook nadrukkelijk de kleine initiatieven steunen."

De stichting treedt inmiddels verder uit de relatieve anonimiteit en houdt de gedachte aan de grondlegger, een sobere weldoener met een enorme impact, levend.

'Wo ich A gesagt habe...'

Er heeft altijd een Van Beuningen in het bestuur van de K.F. Hein Stichting gezeten. Hein van Beuningen: "Het gedachtegoed is geworteld in mijn familie. Er worden veel verhalen verteld over het verleden. Bijna als vanzelf ga je op een vergelijkbare manier zorg dragen voor je omgeving. Ik ben niet naar hem vernoemd, maar ik had het wel een eer gevonden. Wat ik wel van hem heb overgenomen is zijn uitspraak: 'Wo ich A gesagt habe, sage ich auch B bis Z!'."

er geen grote vriendschare op na. Wel steekt hij tijd en energie in contact met zijn familie. Zowel persoonlijk als financieel is de weldoener sterk betrokken bij hun welzijn. Daarnaast steunt hij dierenwelzijn, sport en muziek, en verstrekt hij soms leningen aan particulieren.

Rond 1932 begint hij na te denken over zijn nalatenschap; hij is altijd zuinig geweest en heeft inmiddels een aardig kapitaal opgebouwd. Om ruzie om zijn erfenis te voorkomen, besluit hij zijn vermogen onder te brengen in een stichting om geld uit te keren aan familieleden en goede doelen. Op 11 april 1938 is de K.F. Hein Stichting een feit.

Oorlogsjaren

Als Duitser distantieert Hein zich fel van de ontwikkelingen in zijn

De kunstenaars bij Das Spectrum Mitchel Breed, Pim Tieland en Jop Vissers Vorstenbosch (v.l.n.r.)

Kunstenaars Das Spectrum zoeken ruimte

Het voormalige pand van uitgeverij Het Spectrum staat vier verdiepingen hoog op een verlaten terrein achter Shoppingcenter Overvecht. Het grijze exterieur is verraderlijk; binnen bruist het van creativiteit en levendigheid. Desondanks wordt het pand van kunstcollectief Das Spectrum over een jaar gesloopt.

Om het afgelegen kantorencomplex te bereiken loop je eerst zo'n vijftig meter over een parkeerplaats langs een doorgaande weg. "Aan de buitenkant ziet het eruit als een betonnen bak. Deze zomer gaan we iets met de gevel doen, zodat mensen op straat zien dat hier iets gebeurt", vertelt Jop Vissers Vorstenbosch, die hier en daar een vervlek op zijn kleding heeft. Hij gaat ons voor naar de gezamenlijke ruimte met leren stoelen, een lange tafel en een keukentje waar de kunstenaars elke avond samen eten.

"Als collectief sta je sterk, omdat je samen bent en kwaliteiten deelt. Je stimuleert elkaar bezig te blijven", zegt Vissers. In Das Spectrum werken nu zestien kunstenaars. Sinds 2015 is er ook een gastatelier, waar Utrechtse maar ook internationale kunstenaars voor uitgenodigd worden. In de kelder heeft de groep een nette expositieruimte gemaakt. "Wij hebben zelf veel gedaan om de casco kantooruimte geschikt te maken voor onze activiteiten als atelierpand en tentoonstellingsruimte. Bijvoorbeeld door het bouwen van wanden, het schilderen van de vloeren en er is voor

verlichting gezorgd. De nutsvoorzieningen, zoals de elektra die hier en daar niet helemaal veilig was, is overigens samen met de verhuurder Sophies kunstprojecten gereed gemaakt", vertelt Pim Tieland, die is aangeschoven. Samen met zijn compagnon Mitchel Breed is hij een grote organisatorische drijfveer achter Das Spectrum.

Een betonnen trap leidt naar de kelder. Vissers loopt enthousiast voorop, Tieland en Breed volgen. Vissers: "Hier stond eerst nog een laag water." Hij bukt om met zijn hand aan te geven hoe hoog het stond - zo'n vijf centimeter. De kelder is wit en grotendeels leeg, op wat klein werk aan de muur en kunstige tafels na. Voetstappen galmen door de ruimte. "Hé, kijk eens!" Vissers wijst met een brede grijns naar een ventilatieleiding die uit de muur komt. "Er groeit bamboe naar binnen!"

'Spelen met het kopieerapparaat' Bovenin het pand, in de werkruimte van Breed, valt meteen het gat op dat uit de tussenwand is gezaagd.

Als je er doorheen kijkt, zie je de spullen in zijn opslagruimte liggen. De rest van de ruimte is op chaotische wijze gevuld met ontelbaar veel kopietjes van beeld, tekst en een vage combinatie daarvan. Breed positioneert zichzelf met twinklende ogen bij het gat. Hij legt uit

"Als collectief sta je sterk, omdat je samen bent en kwaliteiten deelt. Je stimuleert elkaar bezig te blijven"

hoe het er gekomen is: "Tijdens een korte werkperiode bij Casco ben ik uitgenodigd om te komen spelen met het kopieerapparaat en om elkaar beter te leren kennen. Hieruit ontstonden een reeks publicaties, die zich weer vertaalden naar deze wandcollage." Hij wijst op de collage van kopietjes, oude tekeningen en schilderijen in het atelier. "Het

Een van de kunstwerken van Vissers Vorstenbosch in het kantoor van het K.F. Hein Fonds

resulteerde uiteindelijk in het uitzagen van het wandfragment voor een expositie. Het gaat vooral over dialogen tussen beelden, plekken, kunstenaars en collectieven."

Breed beschrijft zijn eigen werkwijze grappend als 'spelen met het kopieerapparaat'. Wat neerkomt op herhaaldelijk materiaal printen, weer scannen, opnieuw printen, enzovoort. Dit doet hij met bronmateriaal en eigen werk. "Hierdoor vervalt de hiërarchie tussen schilderijen, tekeningen en bronmateriaal. Je houdt alleen een gevoel van onleesbaarheid en 'overload' aan atmosfeer over", legt hij uit. "Ik ben in een soort eindeloos verhaal beland waar ik niet meer uit kom. Het wandfragment heeft

zich vertaald via Casco, terug naar Das Spectrum, terug naar Casco en weer naar hier."

Steun van K.F. Hein Fonds

De werkruimte van Vissers is minder volgepropt. De geur van verf overheerst, tl-lichten zoemen zacht en op de betonnen vloer liggen her en der lichtbakken waar aan gewerkt wordt. In de hoek hangt een rek vol verftubes, gesorteerd op kleur. Vissers is nu zes jaar bezig als kunstenaar en is al sinds het begin van Das Spectrum, in 2011, bij het kunstcollectief betrokken. "In dit pand zitten de bouwers: de makers onder de kunstenaars. We hebben allemaal vrij veel fysieke ruimte nodig om te kunnen werken", vertelt hij.

Die ruimte vinden kan lastig zijn. "Nu het economisch gezien beter gaat, komen deze leegstaande panden weer in handen van projectontwikkelaars", zegt Tieland. "Terwijl het BAK, wat uitgegroeid is tot een instituut van internationaal belang,

bijvoorbeeld ook is ontstaan tijdens een economische crisis in de jaren tachtig. De vraag is hoe je daarna dit soort initiatieven weet te behouden." Tussen oktober en februari wordt het huurcontract van Das Spectrum opgezegd en het pand later gesloopt. Er komt een flatgebouw met op de begane grond cultuur voor in de plaats. "We hebben de angst dat het zo onbetaalbaar wordt dat het uiteindelijk alleen door hippe bedrijfjes gebruikt gaat worden, die maar één vierkante meter nodig hebben voor hun laptop. En zo wordt de beeldend kunstenaar aan zijn lot overgelaten", verzucht Vissers, met zijn armen over elkaar geslagen. "Er zijn meerdere partijen in Utrecht die zich in het algemeen inzetten voor de beeldende kunst en de kunstenaars. De vraag is echter of zij voldoende mogelijkheden hebben om op korte termijn iets te betekenen. Het ziet er naar uit dat het in ieder geval de komende jaren voor jonge beeldende kunstenaars erg moeilijk gaat worden in Utrecht", vertelt Tieland.

"Het K.F. Hein Fonds zet zich gelukkig wel in voor de ondersteuning van Utrechtse kunstenaars. De stichting wil hen juist een plek en een podium geven." Vissers heeft zelf een werk gemaakt voor het K.F. Hein Fonds. "Namelijk lichtbakken die een zeevaardersromantiek weergeven. Het zijn tl-buizen, maar tegelijk blauwe golven, schuimkoppen en een zonsondergang. In Detroit ben ik geïnspireerd geraakt; de vervallen reclameborden en lichtbakken die ik daar zag hebben een speciale esthetiek die ik ben gaan nastreven." Inmiddels zijn twee kunstwerken van Vissers tot en met juni te zien in het kantoor van het K.F. Hein Fonds op de Maliesingel 28.

De kunstcommissie van het K.F. Hein Fonds steunt en stimuleert Utrechtse kunstenaars door opdrachten uit te schrijven en hun zichtbaarheid te vergroten in de stad. Bijvoorbeeld met het K.F. Hein Kunststipendium, dat vorig jaar werd gewonnen door kunstenaar Britt Dorenbosch. Zij onderzoekt wat maakt dat je je ergens thuis voelt. Vanaf 9 september is haar werk in het Centraal Museum te zien. Daarnaast stimuleert het fonds beginnende kunstenaars met het K.F. Hein Kunstparticipatieproject. Dit jaar is de beurt aan Jonathan Straatman. Hij maakt samen met de bewoners van het AZC Oog in Al een kunstwerk, dat in juni onthuld wordt.

Aandacht voor mensen bij Stichting Lauw-Recht

Weggemoffeld tussen een juwelierszaak en een pizzeria in Lombok zit STIL: Stichting Lauw-Recht. Een stichting die mensen zonder verblijfsvergunning helpt bij het zoeken naar onderdak. Vrije plekken in de noodopvang zijn schaars, steeds vaker moet STIL mensen terug de straat op sturen. "Mensen zonder verblijfsvergunning mogen niets, maar moeten toch een bestaan opbouwen."

Een Marokkaanse man haalt zijn kunstgebit, verpakt in een plastic zakje, uit zijn jaszak. In gebrekkig Nederlands en met handen en voeten probeert de man zijn probleem uit te leggen. De balie-medewerkster snapt het niet gelijk, maar neemt alle tijd het alsnog te begrijpen. Het is zomaar een voorbeeld van iemand waar STIL zich voor inzet. Naast het vinden van onderdak helpt STIL bij het maken van medische en juridische afspraken en geeft het advies. "Deze mensen hebben ook recht op een fatsoenlijk bestaan", zegt medeoprichter van STIL, Margreet Jenezon.

Op de hoek van de kruising van de Laan van

Nieuw Guinea en de Spinozaweg zit STIL verstoppt. "We hebben alleen een wachtkamer en kantoor, maar dat is genoeg om mensen te ontvangen." Op het dagelijkse spreekuur komen er zo'n tien mensen in de kleine ruimte achter de wachtkamer. Het 'kantoor' is een soort tijds capsule met twee bureautjes en beeldbuizen uit de jaren negentig, die dienst doen als computer. Overall hangen foto's en tekeningen, en in het kantoor hangt een grote wereldkaart. Jenezon wijst naar Afrika: "Hier komen de meeste vluchtelingen vandaan." Voornamelijk uit landen als Ethiopië, Somalië, Eritrea, Soedan en Zuid-Soedan. "Het is lastig om aan te tonen

Margreet Jenezon, medeoprichter van STIL

dat je in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning. Mensen uit Syrië en Eritrea krijgen dat makkelijker dan bijvoorbeeld Ethiopiërs."

Boni

Een Ethiopische jonge vrouw wacht al meer dan drie jaar op een verblijfsvergunning. De 26-jarige Boni, die verder anoniem wil blijven, is het land ontvlucht. Haar vader kwam in de problemen met de regering. "Ze is een strijd-lustige, sterke en mooie jongedame", beschrijft Jenezon haar. Boni kan niet terug naar Ethiopië. Ze vertelt: "Ik ben mijn leven daar niet meer zeker. Ik ben vier jaar geleden dwars door de Sahara gegaan en via Soedan en Libië in Europa gekomen." Via Italië en Frankrijk is ze uiteindelijk in Nederland beland. Over deze tocht deed ze zo'n vier maanden.

"Toen ik in Nederland kwam en asiel aanvraagde, geloofde niemand mijn verhaal." Ze is naar STIL gegaan voor juridische ondersteuning. "En voor onderdak, want ik kende niemand in Nederland en had geen slaapplek." Het proces voor haar verblijfsvergunning loopt nog steeds. "Ik hoop het zo snel mogelijk te krijgen. Dan kan ik werken en iets opbouwen."

Een andere hulpbehoevende is een Algerijns man, die een paar huizen bij STIL vandaan woont. "Hij komt hier zo nu en dan langs om een lekkere portie vlees of vis te brengen, omdat hij ons dankbaar is", vertelt Jenezon. De Al-

gerijn is al zo'n dertig jaar in Nederland, maar heeft nog steeds geen verblijfsvergunning. "Met zijn gezondheid gaat het steeds slechter, waardoor hij afhankelijk is geworden van onze steun."

Wanhoop

De sfeer is niet altijd zo gemoedelijk en rustig als nu. "We krijgen veel wanhopige mensen die huilend en schreeuwend in de wachtkamer staan", zegt Jenezon. "Maar we maken ook het tegenovergestelde mee: Nederlandse mensen die opbellen en een slaapplek aanbieden voor vluchtelingen. Dat zijn allerlei verschillende mensen. Je hebt ellendige dingen op een dag, maar ook geweldige. Het is bijvoorbeeld geweldig als mensen na een lange tijd eindelijk een verblijfsvergunning krijgen. Dat ontroert me, dan is onze inzet niet voor niets geweest." Het K.F. Hein Fonds is een grote sponsor voor STIL. "Zonder hun steun zouden we niet kunnen werken."

Van het kunstgebit van de Marokkaanse man blijkt een tand te zijn afgebroken. Als de balie-medewerkster de telefoon heeft neergelegd, staat ze op; ze heeft een tandartsafpraak gemaakt voor morgen. "Ik laat hem alvast even zien waar de tandarts is, anders weet hij niet waar hij moet zijn. En wel op tijd komen hè", lacht de medewerkster naar de man. Samen lopen ze via de wachtkamer naar buiten.

Het fonds ondersteunt jaarlijks veel sociaal-maatschappelijke projecten. Bijvoorbeeld projecten die het contact tussen bewoners van een buurt verbeteren of eenzaamheid onder ouderen tegengaan. Ieder jaar reikt het fonds de K.F. Hein Stimuleringsprijs uit voor een bijzonder maatschappelijk project. Vorig jaar wonnen Inaya Zorg en Stut Theater met het theaterproject 'Ik ben vrouw en moslima... en jij?'. Daarnaast kan iedereen die iets sociaals in zijn of haar eigen buurt wil organiseren, daarvoor bij het K.F. Hein Fonds maximaal € 500 aanvragen.

'Door het K.F. Hein Fonds kan ik weer glimlachen'

Naam: Rachelle Gabriëls
Leeftijd: 23
Beroep: studente Farmacie, Universiteit Utrecht

Waarom heb je hulp gevraagd aan het K.F. Hein Fonds?

"Voor mijn studie deed ik een onderzoeksproject. Dat wilde ik heel graag in Nieuw-Zeeland doen, maar de reis en het leven daar zijn prijzig. Zelf heb ik het geld er niet voor en maximaal bijlenen zou niet voldoende zijn. Helaas kreeg ik geen basisbeurs meer en mijn ouders verdienen ook niet genoeg om mij te kunnen sponsoren. Daarom heb ik het fonds gevraagd mij te helpen."

Wat heeft de beurs je opgeleverd?

"Het K.F. Hein Fonds heeft een deel van mijn reis vergoed, waardoor ik toch in Nieuw-Zeeland mijn onderzoeksproject kon doen. Dat was een onvergetelijke ervaring. Zonder de bijdrage had ik het niet kunnen doen."

Hoe zie jij jezelf over tien jaar?

"Op dit moment heb ik een bijbaan bij de openbare apotheek, wat me goed bevalt. Werken in een ziekenhuisapothek lijkt me wel uitdagend. Ik zie vanzelf wat er op mijn pad komt. Wel weet ik dat ik in de toekomst nog eens terug wil naar Nieuw-Zeeland."

Naam: Ridouan Adahour
Leeftijd: 36
Beroep: kok en voetbaltrainer

Waarom heb je hulp gevraagd aan het K.F. Hein Fonds?

"Mijn gebit was er slecht aan toe. Ik had zelf geen geld om de renovatie te betalen en financieel had ik het moeilijk.

Ik zat in een periode waarin het niet zo goed met me ging en ik psychische problemen had. Daarom heb ik in eerste instantie hulp gevraagd aan de organisatie MOvactor, leverancier op het gebied van maatschappelijke zorg, en via hen kwam ik bij het K.F. Hein Fonds."

Hoe heeft het fonds jou geholpen?

"Ik kan weer glimlachen. Dat durfde ik eerst niet, dan hield ik mijn lippen strak op elkaar. Ik had ook veel moeite met kauwen op harde dingen, mijn tanden brokkelden gewoonweg af. Nu zien ze er weer spic en span uit. Door mijn nieuwe gebit heb ik veel meer zelfvertrouwen."

Hoe zie jij je toekomst voor je?

"Veelbelovend! Voor mijn gebitsrenovatie leek ik een heel ander persoon. Ik deed niks. Nu werk ik twee dagen als voetbaltrainer en twee dagen als kok in een restaurant. Ik sport veel, sta lekker in de keuken, kom vaak buiten en heb sociale contacten. Ik zit een stuk beter in mijn vel."

Naam: Aboubakr Choukti
Leeftijd: 31
Beroep: arbeidsongeschikt geraakt

Waarom heb je hulp gevraagd aan het K.F. Hein Fonds?

"Ik heb een ernstige meervoudige lichamelijke handicap. Mijn ruggenwervels zijn scheefgegroeid, scoliose, daardoor komen mijn longen in de verdrukking en lig ik elke nacht aan de beademing. Toen ik anderhalf was, nam mijn vader me mee naar Marokko. Daar zijn de medische voorzieningen niet zo goed als hier, waardoor ik niet op tijd geopereerd ben. Mijn ruggenwervel is vastgezet met stalen pinnen, maar een rechte rug krijg ik niet meer."

Hoe heeft het fonds jou geholpen?

"Autorijden was voor mij niet mogelijk, omdat ik een aangepaste stoel nodig heb. Ik was erg van anderen afhankelijk. Lange afstanden afleggen kan ik niet, omdat ik snel vermoeid raak door de aandoening aan mijn longen. De gemeente wilde me niet helpen en daarom heeft het buurtteam verschillende fondsen benaderd, waaronder het K.F. Hein Fonds. Nu ik de stoel heb, ben ik een stuk mobieler."

Hoe zie jij jezelf in de toekomst?

"Ik kan nog best een tijd vooruit, maar ik zal niet uitsluiten dat ik in de toekomst in een rolstoel terechtkom. Maar momenteel kan ik nog aardig lopen. Autorijden kan ik gelukkig ook nog lang blijven doen."

Naam: Jasmijn
Leeftijd: 28
Beroep: afgestudeerd aan Spatial Design, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

Waarom heb je hulp gevraagd aan het K.F. Hein Fonds?

"Ik liep studievertraging op, doordat mijn vader zes jaar en mijn moeder een jaar voordat ik begon met studeren overleden. Mijn broertje was minderjarig. Hij was 15 jaar oud toen mijn moeder overleed en ik werd zijn voogd en nam daarmee de zorg op mij. Hij kreeg tijdens mijn studieperiode verscheidene klachten en mijn zusje werd ernstig ziek. Ik woon in de Achterhoek en dat zorgde voor reistijden van wel vijf uur op een dag. Twee maanden voor mijn afstuderen was ik op; ik kon niks meer."

Hoe heeft de studiebeurs jou geholpen?

"Daardoor kon ik uiteindelijk gewoon afstuderen. Vanwege mijn situatie kreeg ik wel een jaar collegegeld vergoed, maar

STUDIE EN INDIVIDUELE NODEN

dat was niet genoeg. Ik moest een keuze maken tussen afstuderen of werken. Ik heb nog een keer geprobeerd te studeren, maar dit bleek te vroeg en te snel te zijn. Ik wilde te snel weer beginnen."

Hoe zie jij jezelf over tien jaar?

"Ik ben nu afgestudeerd ruimtelijk ontwerper en besteed graag aandacht aan maatschappelijke doelen. Vanaf volgende maand begin ik als designer bij Ikea, maar mijn afstudeerproject had betrekking op vluchtelingen en het lijkt me leuk later weer zo'n project met een maatschappelijke insteek op te pakken."

Karl Friedrich Hein had veel aandacht voor mensen in nood. Het K.F. Hein Fonds zet dat werk voort. Het fonds is er voor mensen met schulden of een laag inkomen die iets belangrijks niet kunnen betalen, zoals een bril, een bed of tandartskosten. De aanvragen worden ingediend via een organisatie voor maatschappelijk werk. Ook verstrekt het fonds studiebeurzen aan studenten die door bijzondere omstandigheden, zoals ziekte of schulden, hun opleiding niet meer (volledig) kunnen financieren. Of aan studenten die voor hun studie een bijzondere stage of onderzoek in het buitenland willen doen.

Kennismaken met muziek

Het project De MuziekRoute zorgt voor veel lachende gezichten bij basisschool-kinderen in Utrecht Overvecht. Kinderen maken kennis met muziek en instrumenten als viool, trompet of cello. Kinderen in groep 3 en 4 kregen vanaf 2011 muziekles van docenten van het Utrechts Centrum voor de Kunsten (UCK). De jongste kinderen kregen zangles en de iets oudere mochten kiezen uit vier verschillende instrumenten: viool, cello, trompet of klarinet en slagwerk. Muzikale talenten kregen de mogelijkheid om na schooltijd mee te spelen in het wekelijkse MuziekRoute-schoolensemble.

Utrecht is een bruisende cultuurstad. Daar draagt het K.F. Hein Fonds graag aan bij. Grote en kleine festivals, concerten, tentoonstellingen en educatieprojecten worden door het fonds mede mogelijk gemaakt. Behalve financiële middelen biedt het fonds ook kennis. Zo waren er in februari, maart en april workshops crowdfunding, waar 150 vrijwilligers en medewerkers van koren, musea en muziekverenigingen leerden ze hoe ze hun publiek kunnen bereiken én activeren. Ook werkt het fonds mee aan de Utrechtse Cultuurlening, speciaal voor mensen die in de culturele sector werken. Zij kunnen maximaal twintigduizend euro lenen – bijvoorbeeld voor de aankoop van een instrument, of de inrichting van een werkplaats.

Praten met behulp van de **Pronkkast**

De Pronkkast, van Stichting Blauw-Licht maakt een tour langs zes verzorgingshuizen in Utrecht. In deze kast staan verrassende kunstvoorwerpen, zijn foto's te bekijken en radiofragmenten te beluisteren. De kast, die het thema 'Thuis' heeft gekregen, moet ouderen met dementie stimuleren over vroeger te praten. Maar simpelweg de kast neerzetten is niet genoeg en

daarom is er begeleiding. Het personeel van het huis heeft het druk met zorg en reguliere vrijwilligers hebben andere taken, dus zijn er zes getrainde vrijwilligers. Zij moedigen de gesprekken rond de Pronkkast aan en praten zelf met de ouderen over onder andere 'De theepot', 'De radio' en 'De kachel'. Het project omvat verder verscheidene creatieve workshops.

175 jaar oud Utrechts orgel in duizenden stukjes

In een kleine loods in Wijk en Aalburg, Noord-Brabant, wordt al maanden gewerkt aan het 175 jaar oude orgel uit de Utrechtse Sint-Augustinuskerk. Het zogeheten Lindsen-orgel uit 1843 wordt samen met de kerk gerenoveerd. Het instrument is voor het onderhoud verplaatst naar de werkplaats van Hans van Rossum.

De Sint-Augustinuskerk aan de Oudegracht 69 wordt volledig gerenoveerd. De provincie Utrecht heeft hier geld voor beschikbaar gesteld en ook andere partijen dragen bij. Zo geeft het K.F. Hein Fonds geld voor de restauratie van het orgel van de Utrechtse bouwer Lindsen. "De restauratie was ook hard nodig", vertelt Van Rossum. "Een orgel moet om de vijftig jaar goed aanpak worden."

Van Rossum, geboren in 1949, was al op jonge leeftijd gefascineerd door orgels. In 1966 kwam hij als leerling-orgelmaker in dienst bij de firma K.B. Blank & Zonen, toen gevestigd in Utrecht. Ruim vijftig jaar later heeft hij samen met twee collega's, Gerrit de Jong en Erik Stolk, een eigen onderneming voor het onderhouden en bouwen van orgels. In de loods ademt alles orgel; de 1.448 pijpen van het Utrechtse orgel zijn door het hele pand te vinden – zelfs in de bedrijfskeuken staan de metalen pijpen tegen de muren. Ook alle andere onderdelen liggen her en der. Het trio herkent alle duizenden stukjes.

Archiefonderzoek

Hoewel de drie orgelbouwers vorig jaar begonnen zijn met de restauratie, is het daadwerkelijke proces al veel eerder begonnen. Rogér van Dijk begon al in de zomer van 2015 met het onderzoek naar het instrument. Hij studeerde mu-

ziekwetenschap en heeft zich gespecialiseerd in orgel- en archiefonderzoek. "We willen het Lindsen-orgel zo goed mogelijk in oude glorie herstellen. Daarvoor moeten we weten hoe het orgel er ooit uitzag en hoe het gebouwd is." Van Rossum vult aan: "Orgelrestauratie werd in het verleden gedaan naar de maatstaven van die tijd; dit orgel is verschillende keren aangepast aan de hand van wat toen mode was. Wij willen het juist weer historisch correct maken." Van Dijk: "Er zijn echter geen bouwtekeningen bewaard gebleven, dus heb ik in vele archieven moeten zoeken naar afbeeldingen en andere aanwijzingen over hoe het orgel eruit moet hebben uitgezien."

De orgelbouwer Van Rossum heeft al honderden orgels gezien en aan honderden gewerkt, door heel Europa. Hij kijkt niet meer op van de gemiddelde restauratie. In de loods heeft hij de orgelkast als het ware nagebouwd, zodat alle losse onderdelen goed getest kunnen worden. "Als alles dan klaar is, zet ik het orgel hier in elkaar om het te bespelen. Dan klinkt er orgelmuziek over het hele industrieterrein." Voor het echt zo ver is, moet er nog het een en ander gebeuren. Veel houtwerk moet opnieuw gemaakt worden en alle 1.448 pijpen moeten met de hand worden nagekeken. Een tijdrovend klusje waar de Van Rossum, Stolk en De Jong mee bezig zijn. "Maar we doen niets liever", zeggen ze in koor.

Het K.F. Hein Fonds vindt het belangrijk dat het Utrechtse erfgoed behouden wordt. Daarom worden regelmatig restauraties ondersteund. Bijvoorbeeld van kerkorgels, maar ook van de van de Domkerk en van andere monumenten. Het K.F. Hein Fonds heeft zelf ook een aantal monumenten in het bezit. Dat zijn de Sterrenwacht Sonnenborgh, de Paardenkathedraal, het pand Erasmuslaan 5, het pand Achter de Dom 14, de panden Dimplein 9 en 10 (waar de VVV in zit) en een deel van het Maartenshofje vlakbij het Dimplein. Deze monumenten worden goed onderhouden en zoveel mogelijk verhuurd aan culturele of maatschappelijke organisaties.

Spelenderwijs de omgeving ontdekken op het Klompenpad Kids

Speciaal voor kinderen ontwikkelt Landschap Erfgoed Utrecht de zogeheten 'Klompenpad Kids'. Het eerste Klompenpad Kids, het Slagmaatpad, ligt bij Fort Vechten en is voorzien van een pontje over de sloot, een steigertje om te vissen en een speciale app die kinderen spelenderwijs de verhalen van de omgeving vertelt.

Een stukje op het erf van boerin Djúke, naast bijbehorende Landwinkel Nieuwe Slagmaat, kun je het pad op gaan. Aan alles merk je dat het lente is: bloesem aan de bomen, kalfjes en lammetjes in de stal of wei en bedrijvigheid op de boerderij. In de paardenstallen staat een koffietafeltje, erboven

hangt een houten bord met daarop de tekst 'Stalbucks'. De boerderij is een traditioneel gemengd bedrijf in een modern jasje; Djúke is zelfs tot meest innovatieve Europese boerin 2014 uitgeroepen, omdat ze als enige in Nederland kiwi's teelt. "We hebben zelf geen gebied in eigendom", vertelt Evelien Kenbeek

van Landschap Erfgoed Utrecht. "De klompenpaden liggen grotendeels op het erf van boeren en landgoedeigenaren." In samenwerking met mensen zoals Djúke worden de Klompenpaden, die voor iedereen toegankelijk zijn, gefaciliteerd. De paden zijn op verschillende plekken te betreden. Het Kidspad Klompenpad bestaat sinds juni 2016. Het is in totaal zeven kilometer lang, maar de kinderroute is op te splitsen in verschillende kleinere rondjes van drie of vijf kilometer wandelen.

"Wij vinden het belangrijk om het verhaal te vertellen van de omge-

ving", vervolgt Kenbeek. "Op deze manier is dat ook leuk voor kinderen en krijg je als ouder geen gezeur onderweg." Een kidsbrochure met opdrachten en een speciale app helpen hierbij. In het landschap staan ook speelaanleidingen: "Speeltoestellen, maar wel zo natuurlijk mogelijk. We wilden geen kermis in het veld."

Ringslang

De kinderen worden het meest enthousiast van het pontje, dat ze zelf naar de overkant van de sloot trekken. "En de koeienvlaaien maken altijd veel indruk", lacht Kenbeek. Door het redelijk hoge gras mogen de kinderen namelijk ook tussen de blaarkopkoeien van Djúke lopen, "maar als ze het eng vinden, kunnen ze eromheen." Het Klompenpad Kids loopt verder langs Fort Vechten en speelbos Nieuw Wulven van Staatsbosbeheer. Zelfs een broeihoop van ringslangen ligt op de route. "Het lijkt op een heel grote mierenhoop. Vrijwilligers uit Houten beheren het. Als ie geluk

hebt, kun je soms ook een volwassen ringslang zien."

Kenbeek is al elf jaar betrokken bij de Klompenpaden. Sinds de jaren '70 bestaat de overkoepelende projectorganisatie en het K.F. Hein Fonds steunt al lange tijd verschillende initiatieven die allemaal draaien om het landschap en het erfgoed in de omgeving. Zo worden er ook knotbomen beheerd door vrijwilligers, zijn er educatieve projecten met kinderen en werden er steenuilenkasten gemaakt tijdens NLdoet.

Kenbeek hoopt dat het populaire wandelgebied bij Amelisweerd en Rhijnauwen wat rustiger zal worden door de Klompenpaden: "Dit pad is ongeveer even dichtbij als je vanuit het centrum komt, je fietst er een kwartiertje over, maar minder mensen weten dat het bestaat." Klompenpaden zijn ook te vinden in Gelderland, maar de eerste kwam in 2002 in Utrecht en de honderdste, die eind mei opent, zal hier ook zijn.

Evelien Kenbeek op het populaire pontje

'De koeienvlaaien maken altijd veel indruk'

Natuur in Utrecht is belangrijk voor het K.F. Hein Fonds. Organisaties kunnen een aanvraag indienen voor projecten die de natuur beschermen en toegankelijker maken. Zo leren kinderen bijvoorbeeld waar hun eten vandaan komt dankzij een project in de Historische Moestuin van Oud-Amelisweerd. Ook is er met steun van het fonds een groene speeltuin in het Noordse Park opgezet én een documentaire gemaakt over de mooiste plekken in de Utrechtse natuur.

Stichting Move • Danscentrum Utrecht • Dreaming of Syria • Stichting (un)commissioned • TivoliVredenburg
 RTV Utrecht • Art Utrecht • Bevrijdingsfestival Utrecht • Theatergroep Aluin • De Tussenvoorziening
 Sharing Arts Society • Young Ambition - coaching Midden-Nederland • Het Huis Utrecht • Stichting Leefbare
 Breedstraatbuurt • De Vipbus • MUSA • Architectuurcentrum Aorta • Gaudeamus Muziekweek
 Zin in Utrecht • Stichting Wij 3.0 • Utrechtse Studenten Bigband • Kamerkoor NEXT • Stichting Setup
 Kunstkasteel Zuilen • ZIMIHC • Stichting Verzamelkunst • Intra Mintra • Stichting Zest • Kamerkoor JIP
 Organisatie Oude Muziek • Matrijs • Voodoo To Go • Stichting Cultuur in Oost • Stichting Nieuw Rotsoord
 Kamerkoor Sjanton • Utrecht Verdicht! • Stichting Geschiedenis Teruggehaald • Zwingin
 Stichting Utrechtse Bachcantatediensten • Stichting Pionier Utrecht • Kamerkoor Sforzato
 Stichting Ruis • Via Vinex • Stichting Vloeken in de Kerk • Venus Vocaal Ensemble Utrechtse Studenten
 Holland Animation Film Festival • Stichting Lauw-recht • Koordinatorend Orgaan Studenten Muziekgezelschappen Utrecht
 CaféTheaterFestival • Stichting Werken aan de Toekomst • Theater Oogst • Studievereniging Hucbald
 Stichting Een heel klein dorpje • Stichting Filmtheater 't Hoogt • Theatergroep Groen Pluche • Dekoor Close Harmony
 Stichting Echo • Operamakers • Gilde Utrecht • StuKaFest Utrecht • Theatergroep Zonder Helden
 Stichting Speelruimte Noordse Park • Gemengd koor Nootabene • Theaterkoor BonTon • Mise En Scène
 Vocaal Ensemble Multiple Voice • Binnenstadskoor Zangria • Theatergroep Azijn • IJclub Siberia
 TG Tiefschnee • Stichting Domplein 2013 • Salvator Parochie • Rosa Ensemble • Theatergroep 7volt
 Verzet de Zinnen • Nederlands Kamerkoor • Theater Kikker • Utrecht Live • Le Pavillon • Le Guess Who
 Duurzame Week • Centraal Museum • Nederlands Studenten Jazz Orkest • Danstheater Rum • Casco
 Schaakclub Oud Zuylen Utrecht • Stichting Poorvi • Mobile Mind Projects • Kamerkoor Amor Vincit
 Utrechts Centrum voor de kunsten • Stichting Storm • Museum Sterrenwacht Sonnenborgh
 Theaterhuis De Berenkuil • Museum Catharijneconvent • Insomnio • Stadhuiskoor Utrecht
 tadsschouwburg Utrecht • Kamerkoor Decibelle • Ensemble Illustre • Memphis Film & Television
 SIW Internationale Vrijwilligersprojecten • Stichting Symbiosis • Orkest Tegenwind • BAK, basis voor actuele kunst
 Monteverdi Kamerkoor Utrecht • Gemengde Zangvereniging "Stem Des Volks" • De Dansers • Trajecti Voces
 Stichting Critical Mass • The Bucketlist Festival • Stichting Fait Maison • Collegium Musicum Traiectum
 De Buurtcamping Utrecht • Stichting Mimic • Het Literatuurhuis • Studance • TG Bodemloos
 Nederlands Film Festival • Cultuur 19 • Klein Operakoor Wilhelminapark • Koffie & Kaas
 Stichting Vredeseducatie • Santiago • Theater Tweekant • Villa Vrede • Mexaena
 Stichting Archeologie en Bouwhistorie Utrecht • Kleuterrecreatieoord Het Vogelnest • C.O.V. DESTO
 Sunshine Society • Vrouwenkoor Furore • 4 mei Comité Utrecht • Stichting Utrechtse Aarde
 Broad Street • Impakt • Stichting Telefonische Hulpdienst Utrecht • Stichting DC1 II High • Wim Egz Ensemble
 Zaterdagmiddagmuziek Domkerk • The Colour Kitchen • Als de Beren Komen • Louis Hartlooper Stichting
 Kamerorkest Pulcinella • Projectkoor La Rosa • Arezzo Ensemble • Vrienden van Het Utrechts Archief
 Zuilens Fanfare Corps • Leger des Heils Midden Nederland • Stichting BlauwLicht • Utrechts Klokkenluiders Gilde

Deze 150 organisaties en nog vele
andere worden gesteund door:

kfHein, fonds

facebook.com/kfhein

www.kfhein.nl

twitter.com/kfhein